

Jaarverslag van de Historische Vereniging Oud-Gorcum 2020

Bestuur

Het bestuur vergaderde 12 maal in 2020, vijf keer in de vergaderzaal van de vereniging op de eerste verdieping in "Dit is in Bethlehem" aan de Tinnegijtersteeg 1 waarvan de laatste 7 keer vanuit huis met beeld-geluidverbinding.

Onderwerpen die o.a. zijn besproken en over beslist: Aanpassen programma in verband met coronamaatregelen, wel/geen excursie, herinrichting museum, aankopen, opslag en conservering van voorwerpen, verhuizing collectie, redactiestatuut, publicaties, collectiebeleid, digitalisering deel collectie, vernieuwing van de website, financiën, contributie, overleg met gemeente, administratie en communicatie met leden.

Per 31 december 2020 waren de functies binnen het bestuur als volgt verdeeld:

Voorzitter:	Dhr. P.H. (Paul) Mulders
Vicevoorzitter:	Dhr. M. (Michel) den Uijl
Secretaris:	Dhr. M.C. (Marco) Bekkering
Penningmeester:	Dhr. W. (Wim) Kooijman
Bestuurslid	Mw A. (Anke) van Esch
Bestuurslid promotie:	Mw. M. (Marleen) Windhorst

De ledenadministratie en website werden in 2020 verzorgd door Dhr. J. (Joop) Kuijntjes.

Het rooster van aftreden van het bestuur HVOG is:

2024: Dhr. P.H. (Paul) Mulders
2024: Dhr. M.C. (Marco) Bekkering
2021: Dhr. M. (Michel) den Uijl
2023: mevrouw M. (Marleen) Windhorst
2024: mevrouw A. (Anke) van Esch
2024: Dhr. W. (Wim) Kooijman

De heer Michel den Uijl is herkiesbaar.

Overlegstructuren

Er zijn tweemaal gesprekken gevoerd met de wethouder de heer D. van Zanten. De gemeente is beheerder van de collectie van Oud Gorcum in het museum en in de depots. Met de Conservator was er doorlopend contact over aankopen en herinrichting van het museum, ook waren er een 3 formele bijeenkomsten waarbij de Teamleider Devie de Ronde bij

aanwezig was.

Aan het einde van het jaar is mevrouw Lisette Colijn aangesteld als conservator van het Gorcums Museum en zij is de heer Rob Kreszner opgevolgd. De kennismaking van mevrouw Colijn was direct prettig en de ingezette afspraken over de collectie worden verder besproken en uitgevoerd.

De bruikleenovereenkomst met de gemeente van de collectie loopt tot 2033. Met de gemeente is overeengekomen om uiterlijk in 2027 bespreking over verlening van het contract te beslissen. Goed te vermelden dat beide partijen geen enkele intentie hebben om niet door te gaan maar de oude overeenkomst sprak slechts over één jaar, dit vond de vereniging te kort.

Mevrouw Lisette Colijn heeft in het kader van de verhuizing van de depots de collectie onder de loep genomen, daar waar nodig herstel of restauraties laten uitvoeren Alsmede houtworm en schimmel te laten behandelen bij houten voorwerpen. Een paar bleek te zeer te zijn aangetast om te kunnen behouden.

Tevens is gekeken naar ontzaming van voorwerpen die geen relatie hadden met Gorinchem, dit is in overleg gegaan met twee leden De heer A. Romijn en mevrouw V. Wikaart. Waar mogelijk zijn voorwerpen aangeboden aan zusterverenigingen of aan musea. Museum de Koperen Knop was blij met het overnemen van een aantal zaken die heel goed pasten bij hun "agrarisch historische" collectie en niet een speciale betekenis of binding hadden met Gorinchem. De conservator van de Koperen Knop vond het bekijken van de depots voor de verhuizing een buitenkans en heeft de vereniging heel hartelijk bedankt voor de schenkingen ("het was een snoepwinkel..."). Daarnaast zijn er een paar voorwerpen verkocht en de opbrengst is ten goede gekomen aan het aankoopfonds

Onze voorzitter heeft regelmatig overleg gehad over aangeboden of aan te schaffen voorwerpen met de heer Rob Kreszner en daarna met zijn opvolger mevrouw Lisette Colijn. Met enige regelmaat worden er boekjes, documenten of schilderijen direct of via veilingen aangeboden. Dankzij de welwillende medewerking, snelle reacties en aanwezige kennis kan dan meestal vrij vlot worden besloten om wel of niet te proberen een voorwerp of kunstwerk te verwerven. Ook is het altijd fijn wanneer Gorcumers voorwerpen aanbieden die een onderdeel van het verleden van Gorcum zijn en het verhaal vertellen van het verleden.

Digitalisering en Website

Op 14 april 2020 is de nieuwe webshop live gegaan en is er ruime informatie over de vereniging direct beschikbaar, worden de activiteiten uitgebreid besproken, de collectie weergegeven en toegang gegeven tot oudere publicaties voor onderzoek of gewoon om te lezen. Vooral ten aanzien van de publicaties heeft Joop Kuintjes veel werk gehad aan het scannen van alle onderdelen en plaatsen.

In de 8,5 maand zijn er 3200 website bezoekers geweest en de maandelijkse aantallen blijven groeien. Op dit moment wordt nog gezocht naar vrijwilliger(s) om het beheer van de website te ondersteunen.

Tevens zijn we actiever geworden op Facebook waarbij nu 769 mensen ons volgen en regelmatig 'Posts' zijn. Daarnaast heeft Oud Gorcum nu zijn eigen YouTube kanaal waar de bijeenkomsten en andere interessante zaken op getoond worden. De digitale bijeenkomst over de geplaaide stad is nu al meer dan 600 keer bekeken.

In 2020 is ook de collectie digitaal gegaan, via onze website ook te benaderen. Een project waar door de vereniging, het museum en het RAG hard aan gewerkt is. Esther Franken heeft hier een belangrijke taak in gehad en was samen met Allow Frings van het RAG medeverantwoordelijk voor het succes.

Erfgoedadviescommissie

Op basis van de aangenomen erfgoedverordening (bouwwerken) geeft de erfgoedadviescommissie verplicht advies bij nieuwbouw en verbouwing in beschermd stadsgezicht en bij gemeentelijke monumenten. Samen met de voorzitter is ervoor geijverd om de regelgeving zo aangepast te krijgen, dat de advisering niet gemakkelijk kan worden omzeild. Door een (voorgenomen) dubbelfunctie in het systeem, leek het erop dat het systeem ondergraven kon worden en advies kon worden gepasseerd.

Het is nog niet duidelijk wanneer de nieuwe Omgevingswet ingevoerd gaat worden, ter vervanging van alle afzonderlijke regels m.b.t. ruimtelijke ordening en vergunningen. Een "integraal computersysteem" zou nog niet werken, maar de verantwoordelijke minister beweert anders terwijl tegelijkertijd er al wordt geanticipeerd op de nieuwe wet, die is gepresenteerd als een verbetering voor de burger. De vereniging is actief in de klankbordgroep van de Erfgoedcommissie.

De vereniging heeft ook in samenwerking met de vestingwerkgroep een brief naar de gemeente geschreven ten aanzien van de mobiliteitsvisie en met name haar afschuw laten blijken van het idee om een brug te maken tegenover het station en een coupure in de vestingwal. Hierbij is ook op ingesproken door de heer Hugo Ouwerkerk.

Leden

In 2020 namen wij afscheid van 18 leden door opzegging en 8 leden door overlijden. Van 8 leden hadden wij geen juist adres meer, kwam de post retour, of werd er meerdere jaren achter elkaar geen contributie meer betaald. Met weer een aantal nieuwe leden erbij kwam het ledenaantal op 1-1-2021 uit op 587 en daarnaast 3 ereleden, in totaal 590 leden.

Onze ereleden zijn:

- Mevrouw W. (Wilma) Kreukniet-den Hertog
- De heer A.J. (Arnold) Busch
- De heer D.C. (Daaf) Pleyte

Het bestuur blijft streven naar een min of meer stabiel ledenaantal, maar vooral naar verbinding, een aantrekkelijk verenigingsleven en actieve deelname van de leden. Een groot ledenaantal is geen doel op zich.

Vestingwerkgroep

De Werkgroep Vesting Gorinchem (WVG) is ook dit jaar actief geweest. De werkgroep maakte een mooi jaarverslag, dat te zien is via de website van de werkgroep:

www.vestinggorinchem.nl

Door de coronamaatregelen konden vestingrondleidingen niet doorgaan (te smalle paden), maar de werkgroep was niet voor een gat te vangen en zorgde voor een wandeling met smartphone begeleiding.

Ook is er veel gepubliceerd op de website; minstens 11 artikelen, een aantal korte stukjes en 13 artikelen in het kader van het herdenkingsjaar 75 jaar vrijheid.

Een excursie naar het Marechausseemuseum ging wel door en twee fietstochten konden plaatsvinden met 1.5 meter afstand. Op zeker 11 onderdelen bracht de werkgroep advies uit of verstrekte ze informatie m.b.t. herstel, wijzigingen of plannen. Men zit er bovenop.

De restauratie van de VIS kazemat kon eindelijk starten. Vervolgens was er nog een hele reeks projecten waar aan is gewerkt en ook afzonderlijk aandacht voor promotie en onderzoek.

Als laatste nog aandacht voor het “Minimuseum De Luisterpost” met historische radioapparatuur.

D.m.v. de travel-app hebben 2333 personen de vestingwandeling (of een deel ervan) daadwerkelijk gelopen. Meer dan 4000 (!) mensen hebben de inhoud van de wandeling bekeken; terecht benoemd als een heel goede score!

Programma

In 2020 organiseerde het bestuur een aantal activiteiten.

- Als eerste een goed bezochte en gezellige nieuwjaarsborrel, met de onthulling en presentatie van een prachtig schilderij van Kabelfabriek Den Haan aan de ons geschonken door de familie van Den Haan daarbij werd ook het portret aangeboden van Hans den Haan, een van de 100 mannen die op 3 oktober 1944 is opgepakt en vermoord in Neuengamme. Verder een presentatie van Aron de Vries over de kabelfabriek.
- De lezing op 10 februari over de vrouwengevangenis in Gorinchem, de Leidse gifmengster en vrouwendetentie in de 19^e eeuw was een succes.
- Op 9 maart werd de laatste fysieke bijeenkomst gehouden waarbij Piet Augustijn ons langs alle beelden in Gorcum en na de pauze was er een interessante lezing van Claas van Kuilenburg over het bijzondere avondmaalbord uit Hoogblokland
- Daarna konden door de Corona maatregelen de bijeenkomst “De vrouw die zegt dat ze mijn moeder is” op 25 april en de excursie naar Leiden niet doorgaan
- De Algemene Vergadering werd digitaal gehouden.
- Na de zomer vond in de Nieuwe Doelen waarbij meer afstand gehouden kon worden dan in de Peeriscoop de lezing van Hugo Ouwerkerk over Gorinchem in de Tweede wereldoorlog gehouden, deze lezing werd ook gestreamd via ons YouTube kanaal waar deze nog steeds te zien is.
- De verplaatste presentatie over “De vrouw die zegt dat ze mijn moeder is” kon in oktober wederom niet doorgaan.

- In november vond er een zeer bijzondere lezing plaats in de Peeriscoop voor de presentatie van het boek van Mely van Malenstein over de epidemieën in Gorinchem in de afgelopen 200 jaar: “De geplaagde stad” een schot in de roos tijdens deze tijden van corona beperkingen. Van de gemeente kregen we ontheffing om deze bijeenkomst zonder publiek toch te mogen houden. Voor de pauze het historische gedeelte Mely van Malenstein en Aron de Vries met de voorzitter als gesprekleider en na de pauze een discussie over Covid-19 met Dr. Hannah Visser, internist-infectioloog Beatrix Ziekenhuis en vanuit de gemeente Wethouder Economie en Gezondheidszorg Joost van der Geest en Sandra Katsikas ambtenaar Rampenbestrijding.

Publicaties

- Als eerste jaarboek kwam het boekje “Lieve Ida” uit een boekje waar aan de hand van brieven uit verzonden uit Gorinchem gedurende de Tweede Wereldoorlog zeer kundig gemaakt door Aron de Vries.
- Samen met De Gorinchem Literatuur prijs is het boek “Vrijheid” verschenen geschreven door vooral jeugdige Gorcumers dat alle leden kosteloos hebben ontvangen.
- In november kwam het tweede jaarboek uit boek uit “De geplaagde stad” geschreven door huisarts en medisch historicus Mely van Malenstein. Een daverend succes gezien de corona pandemie, met een verhoogde oplage die snel uitverkocht waren, een tweede druk was nodig. De presentatie zoals beschreven een geweldig succes
- De vereniging heeft ook de verantwoordelijkheid genomen om het Historisch Plaatjesboek van de lokale supermarkt ‘Plusmarkt Elbert van der Doel’ inhoudelijk vorm te geven met afbeeldingen en teksten. Tevens is het boek in de kleuren van de vereniging gedrukt. Daarbij is door de auteurs Barry van Balen en Paul Mulders ook ondersteuning verkregen van Huib Phielix, René van Dijk, Kirsten Speckmann, Michel den Uil en Mirthe Mulders. Het boek komt in het januari 2021 als promotie op de markt.

Vrijwilligers

Ook dit jaar hebben vrijwilligers veel werk verzet waar we als vereniging veel baadt aan hebben gehad. De vrijwilligers die de post rondbrengen besparen de vereniging veel kosten, Joop Kuintjes die de mailingen verzorgt.

Collectie aanwinsten

Aan deze notulen is gehecht een lijst met aanwinsten van de collectie, verkregen door schenking en aankoop. Op die lijst is nog niet vermeld per post aan ons toegestuurd twee originele programma’s van Oranjefeest in Gorinchem op 28 augustus 1936 en 3 prentbriefkaarten met tekst, waarvan 1 uit 1947.

Af en toe ontvangen wij spontaan documenten of afbeeldingen (zoals hierboven) of maken mensen ons attent op mogelijk historisch interessante zaken. Het bestuur stelt dat op prijs.

